

[Niels Eriksen.]

under statshusmandsloven. Denne kommission er jo nu i arbejde, og under hensyn hertil finder også jeg det rigtigt at forlænge den nugældende lov, indtil kommissionen får afgivet sin betænkning. Jeg kan derfor anbefale lovforslaget til vedtagelse.

H. C. Toff: Lovforslag vedrørende udlån til statshusmandsbrug svarende til det lovforslag, vi behandler i dag, har vi fra det konservative folkepartis side givet vore stemmer, også når udlånsbeløbene var af en tilsvarende størrelse som det, den højtærede landbrugsminister foreslår i det foreliggende lovforslag. Det er klart, at vi også har indset det samfundsgavnlige og det rimelige i at give næringslivet her i landet en sådan struktur, at der bliver mange selvstændige erhvervsdrivende. Men det kan heller ikke nægtes, at vi i det konservative folkeparti er kommet til den opfattelse, at den udvikling, vi har været vidne til gennem de sidste år — hvor det mere og mere er gået sådan, at det er staten, der i stigende grad står som udlåner til de forskellige erhverv — er forkert. Derfor gav vi også i sidste folketingssamling udtryk for, at vi ikke ville medvirke til at fremme denne udvikling; vi mente, kursen skulle vendes, og at samfundet i stedet burde bidrage til ved skattemæssige begunstigelser at gøre det muligt for borgerne at spare op, så de selv, uden statens deltagelse, kunne finansiere deres erhverv. Denne opfattelse er stadig vor, selv om man begribeligvis, hvor særlige vilkår er til stede, hvor der er en særlig samfundsmæssig interesse i at støtte en udvikling, kan forvente vor tilslutning til, at der gives støtte.

Når vi i dag behandler dette lovforslag, vil jeg gerne på mit partis vegne sige, at vi ikke indser fornuften i under de økonomiske vilkår, der i dag råder i landbruget, at bevilge store beløb til udstykning. Vi kan ikke se, at det på et tidspunkt, da landbrugets ledere overvejer muligheden af at begrænse produktionen, hvor man overvejer muligheden af at skulle lede, dirigere og fordele den nuværende produktion for dog at få produktionen afsat til nogenlunde priser, og hvor man fra landbrugets side giver udtryk for, at man med det nu-

værende prisniveau kan forvente en forrentningsprocent, der er omkring nul, er fornuftigt at bruge millionbeløb til nye statshusmandsbrug. Det kan ikke være rigtigt og økonomisk forsvarligt, at staten skal yde disse millionbeløb under de givne vilkår, for at flere brug skal have del i den produktion, der er. Nu, da folketinget har nedsat en kommission, der arbejder med visse ændringer i statshusmandsloven, ville det derimod være rigtigt, når man ser hen til de økonomiske kår, landbruget arbejder under i dag, om man nedsatte de beløb, der gennem statshusmandsloven stilles til rådighed for udstykning, indtil vi har hørt fra kommissionen, således at vi kun gik med til det tilstrækkelige beløb til udlån til visse køb og til udlån til køb af tillægsjord. Vi deler nemlig den opfattelse, at mange brug er for små og vil kunne drives mere rationelt og økonomisk og virkelig blive en arbejdsplads for ejerne, hvis disse brug var større, og på samme måde mener vi, at man, hvor der er tale om nyindvundne arealer, med rimelighed kan forvente, at der fra samfundets side ydes bidrag til oprettelse af nye brug. Endvidere er vi af den opfattelse, at man også af nationale grunde i de tyndtbefolkede dele i de sønderjyske landsdele bør støtte oprettelsen af flere landbrug gennem oprettelse af flere statshusmandsbrug.

Det er altså vor opfattelse — for at trække det op — at det ikke er statens opgave at finansiere erhvervslivet, men at det af forskellige grunde i særlige tilfælde har sin berettigelse at fremme en udvikling. Vi finder det imidlertid helt forkert at anvende store summer, millionbeløb, til en udstykning til flere brug under de herskende økonomiske vilkår i landbruget. Gennem de sidste måneder er handelen med landejendomme stagneret, og det er det første tegn på, at et prisfald på sådanne ejendomme er undervejs, et prisfald, som man vel allerede nu kan konstatere. Det tilsiger os da også, at det økonomisk vil være forkert at gå videre og bevilge de store beløb, men at vi i stedet for må stille os afventende og begrænse udstykningen i forhold til tidligere. Vi vil være med til, som jeg sagde før, at der stilles beløb til rådighed til tillægsjord til udstykning på